

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12 ft.
Félévre	-----	6 "
Negyedévre	-----	3 "
Egy órára	-----	1 "
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:
 Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szerkesztésére vonatkozó felir-
 tások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-és szám,
 hová a lap szállomány részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Aránykivétel az összes hirdetői
 irodákban.

Megjelenik mindannap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A lebegő mandátum.

— Két szék közt a pad alatt. —
 Nagybecskerek, 1895. január 11.

A függetlenségi párt sajtójában egyre vilá-
 gosabban formulázva kísért a vád, amely a
 Kossuth Ferenc mandátumkeresése dolgában
 lejátszódtott tragikomédia intrikusul Eötvös
 Károlyt igyekszik stigmatizálni. Eötvös most
 a vádra az alábbi nagyérdékű nyilatkozatban
 felel meg.

Kossuth választói joga. Azt
 mondják, hogy én legalább egy időre meg-
 akartam akadályozni azt és pedig a kor-
 mány kedvéért, hogy Kossuth Ferenc
 mandátumhoz jusson. Ezt a „Hazánk“
 mondja.

Feleletem következő:

Mandátumhoz jutni nem lehet addig,
 míg választói joga nincs az illetőnek. Ha
 tehát én azt óhajtottam, hogy Kossuth
 képviselő lehessen minél előbb: választói
 jogát kellett megszerezem minél előbb.
 Ha pedig mandátumhoz jutását meg akar-
 tam akadályozni: akkor elég lett volna
 egyszerűen semmit sem csinálnom, a mint
 például a közjogi ellenzéknek vagy kilencz-
 ven tagja semmit nem csinált. Nincs vá-
 lasztói jog: nincs mandátum.

Én azonban mindent elkövettem, se-
 munkát, se áldozatot nem kíméltem, hogy
 Kossuthnak választói joga legyen. Bará-
 táimmal bizalmasan megbeszéltem az
 ügyet, a minék következője lett, hogy
 Kossuth Ferenc ma mind Czepléden, mind
 Szatmármegye Nagy-Ar és Kis-Ar nevű
 községeiben, tehát három helyen van be-
 írva választónak. Az utóbbi községekben
 Luby Géza t. barátom eszközölte ki,
 Czepléden pedig Bába Molnár Sámuel
 pártelnök és gr. Károlyi Gábor t. bará-

taim segítségével én eszközöltem ki. Min-
 denki tudja, hogy utóbbi helyen a kor-
 mány mindent elkövetett a választói jog
 megakadályozására, de elvégre a kuria
 nekem adott igazat. Hol van itt nyoma,
 vagy lehetősége annak, hogy én „a kor-
 mány kedvéért“ tettem vagy nem tettem
 valamit? Sőt nem kétségtelen-e, hogy egye-
 nen a kormány ellenére fáradoztam és
 pedig teljes sikerrel?

Kossuth honossága. Azt mondja
 a „Hazánk“, hogy én huzni-halasztani lát-
 szottam Kossuth Ferenc honosításának
 reám bízott ügyét és csakis akkor fogtam
 ennek lebonyolításához, mikor már külön-
 nösen a szélsőbali ellenzék felszudult el-
 lenem.

Mindebből egyetlen szó se igaz.

Kossuth Ferenc november 7-én
 adott nekem megbízást honossági ügyé-
 nek elintézésére. Adta pedig Luby Géza
 és Justh Gyula t. barátaim jelenlétében,
 kik — úgy emlékszem — tanuként alá-
 írták a pár sornyi levélből álló meg-
 bízást. November 8-ika előtt tehát lépést
 nem tehettem.

A törvény a honosság előfeltétele-
 gyanánt a telepedési jog kilátásba helye-
 zését tüzi ki. Én azonban a dolog siette-
 tése végett egyszerre nyújtottam be egy
 a telepedés, mint a visszahonosítás iránti
 folyamodásokat. És pedig benyújtottam
 november 8-án, tehát egy percznyi késé-
 delem nélkül.

Hol van itt a huzás-halasztás?

A telepedési jogot a főváros kilá-
 tásba helyezte — úgy emlékszem — no-
 vember 12-én. A honossági okiratot a bel-
 ügyminiszter kiadta november 23-án. A
 illetőségi bizonyítványt a főváros kiállí-

totta november 26-án. S ugyanezen napon
 Kossuth Ferencz letette az állampolgári
 esküt.

Hol van itt tehát a huzás-halasztás?
 — Nem hiszem, hogy valamely honossági
 ügy nálunk valaha gyorsabban intéztetett
 volna el. Hát talán ez is „a kormány
 kedvéért“ a czélből történt, hogy Kossuth
 minél később jusson mandátumhoz?

Fornszek Sándor lemondása.
 A függetlenségi kis pártnak e kiváló tagja
 az öszön határozottan kijelentette többek
 előtt, hogy ő egészségének hanyatlása miatt
 lemond a képviselőségről azért, hogy
 Kossuth Ferencnek módjában álljon
 kerülethez jutni. Kijelentette Horváth
 Ádám t. barátom előtt is, ki velem ezt
 tudatta s én Kossuthnak Nápolyba meg-
 is írtam.

Én Fornszek Sándor t. barátom-
 mal e tárgyban nem értekeztem se szó-
 val, se írásban. Rágalmom az a kőszá-
 mintha én lemondása vagy le nem mon-
 dása tárgyában hozzá levelet írtam volna.
 De rágalmom az is, hogy a függetlenségi
 párt elnöksége neki meghagyta volna, hogy
 le ne mondjon. Hogy pártunk e tárgyban
 nem határozott: biztosan tudom. Hogy
 Madarász József t. elnökünk ily irányban
 hozzá levelet nem írt: azt biztosan tudom.

Tény, hogy Hentaller Lajos deczem-
 ber 20-ika körül leutazott hozzá Kapos-
 várra a lemondás kieszközölése végett. És
 tény, hogy e t. képviselőtársunk, akkor
 még pártunk tagja, hazaérkezvén, nekünk
 referált utjának sikertelenségéről. De azt
 csakugyan nem említette, hogy Fornszek-
 hez a pártelnökség levelet írt, vagy hogy
 ő e levelet látta. Tanuk erre gróf Károlyi

A „TORONTÁL“ TÁRSZÁJA.

Hogyan írnak ujságot Tennesseeben.

— Mark Twain. —

Orvosom azt mondta, hogy egészségem helye-
 reállításához délvidéki klímára van szükségem és
 így lementem Tennesseebe és a „Johnson-Countri
 Harosi Üvöltés“ ezimti ujságnál kaptam alkalmat-
 sást, mint segédszerkesztő. Midőnélöször mentem be
 hivatalomba, a főnököt egy háromlábú széken
 végignyulva találtam, lábait a fenyőfaasztalra
 rakva fel. Még egy másik fenyőfaasztal is volt
 a szobában és megamputált székek, de az utóbbiak
 félig el voltak temetve ujságlapok, kéziratok,
 csizmalagok, stb. által. Egy fából készült porzó-
 tartó is volt jelen, mely azonban szivarvéggekkel
 és „kiszolgált katonákkal“ — így nevezi a ten-
 nesseei szellemesség az elragott bagódarabokat,
 — volt telezsorva. A kályha ajtaja csak egyik
 sarkán légett.

A főszerkesztőnek hosszú szárnyu fekete
 kabátja és fehér vászonnadrága volt. Csipői ki-
 kicsinyek és jól tisztítottak. Redős inget, nagy
 pecsétgyűrűt, ó-frank stílusú fatermördereket és
 tarka nyakkendőt viselt. E viselet datuma 1894.
 — Szivarozott, gondolatok felfedezésén törte a
 fejét és kezével többször végig dulta a haját,
 mi azt meglehetősen rendetlenébe hozta. Rette-
 netes pillantásokat lövelt jobbra, balra, miből
 azt következtettem, hogy valami furkós vezér-
 czikket kotyvaszt össze. Azt mondta, vegyem elő
 a cserepéldányokat, szedjem ki belőlök azt ami ér-
 dekes és írjak lapszemlét a „tennesseei sajtó
 esszenciájára“ címén, de úgy, hogy abban min-
 den érdekes bennfoglaltassék.

Én a következőket írtam:

„A tennesseei sajtó esszenciája.“

A „Heti Földrengés“ szerkesztősége szem-
 mel láthatólag téved a Ballyhacki vasut dolgában.

A társaságnak semmi esetre sincs szándékában
 Buzzardvillet balról elhagyni, sőt ellenkezőleg,
 úgy tekintik e várost, mint a vonal egyik leg-
 fontosabb pontját s így eszközágában sincs azt
 elejtteni. Hiszszük, hogy a „H. F.“ örömmel fogja
 tévedését helyreigazítani.

„Mr. John V. V. Blossom, a higginsvillei
 „Szabadság Csatabárdja“ -nak érdemes szerkesztője,
 e héten városunkban időzött, hol a Van Buren
 szállodában lakott.“

„Megjegyezzük, hogy laptársunk, a „Hajnali
 Bögés“, mely Mad Springben jelenik meg, téve-
 désben van, midőn az állítja, hogy Werter meg-
 választása még nem befejezett tény: bizonyosan
 tökéletlen választási tudósítások okozhatták e
 tévedését.“

„Örömmel vesszük tudomásul, hogy Blat-
 hersville városa közel áll azon szerződés megköté-
 séhez, a mely szerint egy new-yorki részvény-
 társaság a város utcáit Nicholson-féle kövezettel
 látná el. Bár azóta, mióta Memphis város egy
 ilyenféle szerződéssel úgy léfozte a részvénytár-
 saságot, hogy az egy krajczárt sem látott a
 pénzéből, a társaság rendkívüli óvatossággal ilyen
 szerű szerződések körül, de mégis hiszszük, hogy
 Blathersville érdekei jól meg lesznek védve, te-
 kintetbe véve, hogy ügyet a „Mindennapi Hurach“
 nagy hévvel karolta fel és nagy szakavatottság-
 gal vitatta.“

„Resztvétel értesülünk, hogy Bascom ezredes,
 az „Ehangzó Szabadsággilykolás“ főszerkesztője,
 pár nap előtt az utcán elesett és a lábát kitörte.
 Már regebben gyengékedett, melynek okai mun-
 kával való túleröltetés s a családjában előforduló
 esetek feletti szomorúkodás voltak.“

Kéziratomat átnyújtottam a főszerkesztőnek
 áttekintés és esetleges változtatások czéljából.
 Csak egy pillantást vetett rá aztán areza elsőötűlt,
 vonásai vihart jeleztek. Látszott, hogy nincs
 meglegedve. Felugrott és rámkialtott:

— A menyörgős menyköbe is! Hát azt

hiszi, hogy e baromról ilyen hangon fogok be-
 szélni? Azt hiszi, islene előfizetőimnek ilyen
 langy meleg kotyvalék? Adja ide a tollat!

Sohasem láttam tollat ily rosszul eltalálólag
 törölni és ilyen irgalmatlanul rohanni más ember
 igéin és melléküvein. Éppen midőn munkája kö-
 zepén volt, valaki a nyitott ablakon keresztül
 rálőtt és eltörította fülének arányait.

„Ah, szólt „es az a gazember Smith, az
 „Erkölcsei Vulkan“-tól, . . . már tegnap vártam.“

S ezzel egy matrósrévolvert rántva elő, öve
 mellől, tüzelt. Smith tomporán találya lerogyott.
 E lövés következtében Smith, ki éppen másod-
 szor tüzelt, elhibázta czélját és egy ártatlant se-
 besített meg. Ez én voltam. Csak egy ujjamat
 lötte el.

Ezután az én főnököm tovább folytatta a
 törlést és közbeírta. Midőn a végére ért, a
 kályhacsövön át egy kéni gránát esett be a szo-
 bába és ezer darabra szakgatta. Egyéb bajt
 azonban nem okozott, kivéve, hogy egy darabja
 nekem egy pár fogamat kiütötte.

— Ez a kályha tönkre van téve, szólt fő-
 nököm.

Mondtam, hogy én is e nézetem vagyok.
 — No mindegy, úgy sincs most rá szük-
 ségünk. Tudom ki csinálta. Majd megkapom.
 Ime itt van a módszer, a mely szerint a lap-
 szemlét írni kell.

Átvettem a kéziratot, mely ugy át volt hus-
 kodva, összetörölgetve, közbesszurásokkal megspé-
 kálve, hogy a saját edes anyja sem ismert
 volna rá, ha t. i. lett volt neki. — Most így
 hangzott:

„A tennesseei sajtó esszenciája.“

A „Heti Földrengés“ hasug emberei megint
 szemmel látható és brutális hasugságot akarnak
 olvasói nyaka közé kötni és pedig most a XIX.
 század egyik legdicőbb eszméje, a ballshacki
 vasutvonalra vonatkozólag. Azon ötlet, hogy a
 vonal Buzzardvillet balra el fogja hagyni, csak
 saját undok agyuk szüleménye, vagyis inkább

Gábor, Horváth Adám képviselők, s ha jól emlékszem, mások is.

Én nagyon szerettem volna, ha a lemondás bekövetkeztével Kossuth Ferencz mielőbb mandátumhoz juthatott volna. De azért Fornszek t. barátom késedelmét, vagy helyzetét változását nem bírálhatom. Ehhez jogom nincs.

Egy megjegyzést nem hallgathatok el. A függetlenségi párt ma tíz tagból áll, a függetlenségi és 18-as párt 84 tagból s ezen kívül e pártnak kültagja Kossuth Ferencz. Vajjon hol van ez megírva, hogy éppen a tíz tagból álló kis pártnak álljon egyedül kötelességében Kossuth számára kerületet szerezni? Szerzünk igenis a lehetőség szerint, törekszünk rá buzgalommal, dolgozunk rajta naponként, de ez végre se azt teszi, hogy a sokkal nagyobb közjogi ellenzék tétlenül nézze törekvésünk sikerét vagy sikertelenségét.

Kossuthhoz való viszonyom. Az egyik lap, a „Hazánk“ azt írja, hogy Kossuthnak mélyen fáj a bennem való csalódás és hogy azóta nem érintkezett velem. — A másik lap, a „Budapesti Hírlap“ azt írja, hogy Kossuthnak én diktálom azokat a cikkeket, melyek neve alatt megjelennek. Melyiknek van most már igazsága.

Egyiknek sincs.

Kossuth közt és köztem — néhány nézetkülönbség dacára is — zavartalan barátság áll fenn, az pedig éppen semmit sem tud a dolgok állásáról, a ki azt hiszi, hogy Kossuthra nézetet vagy cikket lehet rátukmálni. Dolgozik ő, hála isten, a maga erős feje szerint s csak neveti azt a számárságot, mintha én Wekerlének ígéretet tettem volna, hogy őt az ő miniszterelnöksége alatt aktív politikai szerephez jutni nem engedem.

Vajjon a „Hazánk“ miféle embereknek képzeli saját olvasóit, hogy Kossuthról, Wekerléről és rólam ilyen badarságokat tud elébük találni?

Eötvös Károly.

Az Egyetértés, a melyben Eötvös e nyilatkozata napvilágot látott, a következő megjegyzést fűzi hozzá:

azon fejükben levő nyálkás leülepedése, a melyet ők agyvelejüknél neveznek. Szíjják vissza e hazugságukat, ha el akarják kerülni a kikorbácsolatást.

„Ama Blossom nevű barom, ki a higginsvillei „Szabadság Csatabárdját“ férczeli össze, megint itt a vidéken csatangolt.“

„Megjegyezzük, hogy a „Hajnali Bögés“ bivalyfeji szerkesztője ismét szokott hazugságainak egyikét ereszté szélnek, midőn azt mondja, Werter még nincs megválasztva. A sajtónak égi missziója az igazság terjesztése, a tévedések kiirtása, a nyilvános morál ellenőrzése, a műveltség és finomság meghonosítása; és e feketelelkű hüllő magasztos hivatását következetesen lealacsonyítja, ocsmány hazugságok és pimassz szitkozások által.“

„Blathervillenek Nicholson-féle kövezet kell! — Hát feyház, meg szegényház nem jobb volna? Miért költsékeznék a kövezetre, miért nem kérnek kölcsön Memphistől, azok igen olcsón jutottak hozzá! — A „Mindennapi Hurrah“ című kis mustárpapír csuszómászó szerkesztője, mindenféle számárságokat összehesztél e tárgyban és azt hiszi, hogy Salamon bölcsessége az, a mit firkált.“

— Ime, így kell újságba írni! Paprikásan! Az olyan langyos stilyust, mint amilyenben önök írnak, én nem tudom szenvedni.

E pillanatban egy tégladarab repült be az ablakon, bezúta a táblákat és engem hátba talált. Eltávoztam a lövonalból — kezdtem érezni, hogy utban vagyok.

Főnököm így szólt:

— Valószínűleg az ezredes volt. Már két nap óta várom. Mirdjart itt lesz.

Igazsága volt. A következő pillanatban megjelent az ajtóban az ezredes, kezében egy huszárrivolverrel és így szólt:

— Uram, azon bitanghoz van szerencsém, ki e gyatra pocskát szerkeszti?

— Igen. Foglaljon helyet uram, de vigyázzon, mert a székek csak három lába van. Azt hiszem, ön azon henczegő harmadja, kit Blatherville Tecumseh ezredesnek neveznek?

— Az vagyok. Egy kis dolgom van önnel. Ha ráér, talán elkezdhetők.

— Bár he kellene fejeznem egy cikket az erkölcsi és értelmi fejlődés örvendetes előre-

A „Hazánk“nak Eötvös Károly által említett cikkében a függetlenségi pártban lévő viszonyok illusztrálásul meg van jegyezve, hogy „Kossuth Ferencz (állítólag) egy bocsánatot kérő levelet írt Ugron Gáborhoz.“

Ezen állítás teljesen alaptalan.

Kossuth Ferencz csakugyan írt Ugronnak egy levelet, melyben sajnálatát fejezte ki a személyes támadás felett, melyben részeseült a Wekerle kormány lemondása alkalmából tartott beszéde miatt, a mely beszéddel különben Kossuth Ferencz is ép oly keveset értett egyet, mint mi.

Kossuth ezen nézetét az említett levélben ki is fejtette.

Kossuth levele tehát nem nyújt szomorú képet a függetlenségi pártban lévő viszonyokról, sőt az ellenkezőt bizonyítja, mivel arról tesz tanúságot, hogy ott kerülni óhajják a személyes surlódásokat, azon összetartás kedvéért, melyért a valóban függetlenségi párti embernek sokat kell tudni áldozni.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 13. Tüzoltók közgyűlése.

Január 15. Az izr. nőegylet táncmulatsága.

Január 19. A kaszinó dalárdájának dalestélye.

Január 19. A nagybecskerek katonai hadastyán egy-let bálja.

Január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.

Február 2. Iparosok bálja.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fejer Simon János nagybecskerek polgári iskolai segédtanítót ugyanezen iskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítónak, Szabó Bertalan, Törölkői-megye kir. tanfelügyelőségéhez szolgáltatott beosztott állami elemi iskolai tanítót pedig ugyanezen kir. tanfelügyelőséghez a XI. fizetési osztályba egyelőre ideiglenes minőségben tollnoknak nevezte ki.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Haidegger Lajos városi főorvosnak városunk 1894. évi december hónapban való egészségi állapotáról közlött jelentéséből a következő adatokat vesszük át:

A lakosság száma 22368. A lefolyt hónapban élve 80, halva 1 született.

Meghalt 94 és pedig 7 éven alól 50, 7 éven felül 44, a következő halálokkal: 1) Hevenyragályos betegségek: kanyaró 9, himlő 1, roncsoló toroklob 2, hasihagymáz 1, orbáncz 3, összesen 16. A hevenyragályos kórok közül járványos jellegű volt a kanyaró. 2) Egyéb betegségek: agykórlob 2, agyvérömleny 2, rángások 10, szervizivbaj 2, tüdőlob 11, hörghurut és lob 7, tüdőgümő és sorvadás 9, bélhurut és lob 5, gyomorrák 2, méhrák 1, veselob és Brightkór 4, görvélykór 4, veleszületett gyengeség és alkat-hiba 4, aggkór 12, gyilkosság 1, lövés által: öngyilkosság 1, idült szeszmergezés 1, bűkór 1, összesen 78.

Nagybecskerek közegészségügyi állapota a lefolyt hónapban — mint a jelentés ezután mondja — az előző havihoz viszonyítva általában kedvezőtlenebb volt, amelyben általános betegedés és halálozás, valamint a hevenyragályos megbetegedések száma nagyobb volt. A difteriusz csak szórványosan fordult elő és 2 áldozatot követelt. A kanyaró járvány különösen a hó második felében nagy fokban emelkedett és 9 áldozatot követelt. Feltűnő volt az arczorbáncz nagyobb számban való fellépése; 3 áldozatot is követelt. A feltűnő nagy halálozási szám pedig az influenza által befolyásolt tüdő, hörg-, alkati- és idült betegségek valamint az aggkórosok aránylag számossabb esetei révén nyer magyarázatot.

— **A regatta-bál.** Femesvárról írják:

Nagy feladatot vállalt magára a temesvári regatta klub, midőn a tiszai regatta-szövetség közgyűlésen elfogadta Rónay Jenő főispánnak, a tiszai regatta-szövetségelnökének azt a megítései felhívását, hogy a szövetséghez tartozó Szeged, Arad, Nagybecskerek és Temesvár városok regatta-klubjai nevében Temesvárott, mint a szövetség központjában bált rendezzen. De a temesváricsolnakazó egylet nem riadt vissza azon nagy feladattól, mely a bál rendezése által reá hármaslik s a mint az e czérra kiküldött rendező bizottság megalakult, elhatározta, hogy a lehető legnagyobb szabású intézkedések által fog eleget tenni a belé helyezett varakozásnak, s az általa rendezendő bál egyike lesz a szezon legfényesebb mulatságainak. A rendezőség két nagy bizottságra oszlik; az egyik a rendező bizottság, a másik a bál-bizottság tagjait foglalja magába. A két bizottság névjegyzéke a következő:

megjött, de mikor meg akartam verni, kivette kezemből a korbácsot és ő vert meg engem.

Egy ismeretlen — ki nem is volt az étlapon — levette fejbőrömet.

Végre, valami Thompson nevű egyén úgy hagyott ott, mint egy roncsot, mint egy chaotikus rongyokból álló dűledéket.

Egy sarokban összeomolva feküdtem, míg körültem vad üvöltéssel szerkesztők, csirkéfogók, publicisták és akasztófavirágok harcsi táncot jártak, midőn megjelent a főszerkesztő. Emberi toll — még ha aczéliből van is — nem képes a most következett jelenetet leírni. Lövöldözés, ostorcsattogtatás és káromkodások forgó szele keletkezett, mely porfelhőt kavart fel, villogó fegyverek és csikorgó fogak rémképet mutatta előttem. Öt perc múlva elesendesült minden és vértől csepegő főnököm, körültekintve a butorok romjain, így szólt:

— Ön meg fogja kedvelni e helyet, mihelyt ilyen apróbb dolgokhoz hozzászokik.

De én így feleltem:

— Ezerszer bocsánatot kell kérnem; hiszem, hogy némi idő múltán sikerülne felvennem az ön modorát, hanem — megvallva az igazat — nincs kedvem ehhez, mert nem szeretek olyan gyakori felbeszakításokkal dolgozni, mint a milyennek itt ki van téve az ember. Állásom az ön becses lapjánál igazán tetszik nekem és annak oka, hogy itt fogom önt hagyni, egyedül abban keresendő, hogy szerepeinket nem találom igazságosan elosztottnak. Egy ur belő az ablakon keresztül öntre és az en ujjaimat lövi el; egy bomba repül be a kályhaesővön át, melylyel az én fogaimat üt ki; bejön az ön ezredes barátja, hogy önnek bókóján és engem lövöldös rostáva; ön elmegy ebédelni, Jones engem korbácsol meg; Gillespie engem dob ki az ablakon. Vegül egy eöttem teljesen ismeretlen ur ember, régi ismerős fesztelenségével veszi le fejbőrömet. Ekkor aztán a környék összes lóköltői megjelennek és öt perczig tomahawkjaikat villogtatva, harcsi táncot járnak előttem, hogy testemnek még megmaradt részeit halálra ijesszék. Beláthatja ön, hogy a tennesseei zsurnalisatika az én idegeimre igen izgatólag hat. Azért távoznom fogok.

Kölcsönös sajnálkozásunk kifejezése mellett barátságosan fogtunk egymással kezét én eltávoztam, hogy a legközelebbi korbácsban töltsék felesztendőit.

A rendező bizottság: Elnöke zombori Rónay Jenő főispán, a tisztai regatta szövetség elnöke; a rendező bizottság alelnökei: gr. Leiningen Armin, a szövetség alelnöke, dr. Mihajlovics Ödön, a „Torontál” csornakázó-egylet alelnöke, Kovács Sebestyén Aladár, a temesvári csornakázó-egylet elnöke, Mayer Károly, a temesvári csornakázó-egylet alelnöke, Nyilassy Pál, a szegedi csornakázó-egylet elnöke, Ujj József a szegedi csornakázó-egylet alelnöke, Janikovits Miklós, a temesvári csornakázó-egylet alapító tagja, Vasárhelyi Béla, a „Maros”-egylet elnöke, Vincze Miklós, a „Maros”-egylet alelnöke. Rendező bizottsági tagok: Bersuder Ottó lovag, dr. Bobb Illés, Baross Ferencz, Baross Zsiga, dr. Dobrov Ede, Daniel Dezső, dr. Frecot Menyhért, Feilitzsch Berthold br., dr. Gerle Imre, dr. Gyuritzsa Sándor, dr. Babussnik Agoston, Heinrich Árpád, br. Hauser Károly, Jekelfalussy Andor, Jarmatzky Sándor, dr. Kelemen Béla, dr. Kuo Gábor, dr. Küttel Sámuel, Kovacs Gyula, Krstits Iván, Krivácsy Dezső, Laczay Endre, dr. Lászlóffy István, Menczer Rezső, Madar Imre, Meák Gyula Milkó Endre, Plausich Mátyás, dr. Reiner Géza, Róssa József, Schopf Kálmán Schöffmann Imre, Stimm Adolf, Steinbach Béla, Urban János és Zsirus Imre.

A bálbizottság: Elnöke: Hilt Lajos, jegyzői Králik László és dr. Szuló Dezső, pénztárosa Szandház Ferencz, ellenőre Nagy Gyula. Bálbizottsági tagok: Babusnik Emil, Endre Antal, Ferenczy Sándor, Frantz Gyula, Gulyás Gyula, módosi Gyuricskó Miklós, Horváth Jenő, Jakabffy Pál, Králik István, dr. Kemény Béla, dr. Loyezell Kálmán, dr. Laczkovits Gyula, dr. Menczer Rezső, Müller Károly, Nemes József, dr. Pálffy Dezső, Pálffy Tihamér, Plausich Aladár, Petkó Zoltán, Panajoth Ignác, Reviczky Pál és Szekeres Zoltán.

— Jótékonyág. Báró Nikolic Fedorné, a vörös-kereszt főkegyelet elnöknője, 50 frtot adományozott arra a célra, hogy azon a módosi szegények részére szertumot szerezzenek be. — E célra az egylet is nagyobb összeget szavazott meg a báróné indítványára.

— Tartalékos orvosok fegyvergyakorlata. A közös hadsereg tartalék állományába tartozó orvosok tudvalevőleg az évig csupán haboru esetére lettek csapataikhoz behíva, most azonban ez a rendszer egy január elsejével életbe lépett hadügyminiszeri rendelettel megváltozott. Az orvosok az újabb rendelet értelmében az évtől kezdve épp úgy kötelezve vannak minden második évben, fegyvergyakorlatok idején, 28 napos szolgálatra bevonulni, mint a tartalék-állományban levő csapattisztek.

— Megerősített választás. Nagykikindáról írják: A helybeli községi iskolaszék annak idején tanítónőül megválasztotta Diakov Danicza t. hegyesi tanítónőt. Mivel azonban nevezettnek a magyar-, mint tanyelvből nincsen képzése, a közigazgatási bizottságnak a választást helybenhagyó határozata ellen Steinbach Antal kir. tanfelügyelő és Vinczehidly Izso felebebesek mellőzésével helyben hagyta, miről a közigazgatási bizottság azonnal értesítette a községi iskolaszéket, hogy az ideglenes minőségben megválasztott folyó évi június hó végéig tartozik valamely állami tanítóképzőben a magyar nyelvből tanítási képzést szerezni, mert állásában csak ezen feltétel alatt fog megerősíttetni.

— A nagyváradi párbaj. Még elég emlékezetes az a párbaj, melyben Orley György agyonlőtte Kálmán József nagyváradi szerkesztőt. Ezt a párbajügyet, mint nekünk sürgönyzik, tegnap tárgyalta a nagyváradi kir. tábla. A tábla tekintetbe vette ugyan az első bíróság által fölhozott enyhítő körülményeket, Orley büntetlen előéletét, katonatiszt voltát, ingerült állapotát, de az elsőfoku kilencz hónapi államfogházra szóló ítéletet mégis tulyenyének találta és másfél évi államfogházra emelte föl. A segédekre nézve az elsőfoku fölmentő ítéletet helybenhagyta.

— Eltévészett tüdőlvés. Nagykikindáról írják: Pavlovics Dobrivoj, idevaló varga legény e hónap 6-án a szerb karácsony szent estéje elérkezén való örömeinek nyilvánosan kifejezést adandó, kiállott a kapuba egy forgó pisztolyal lövöldözni. A lövés az éppen a családjával vacsoránál ülő Szalczer Antal ablakát zúzta be. A golyó a falba furódott, nem okozva nagyobb bajt az ijedségnél. A rendőrségnek feljelentették a lövöldöző vargát.

— Tolvaj szolgál. Hatschik Ignácztól, a versecz-kubini h. é. vasut mérnökötől elloptott a szolgálja, Szabó Sándor egy 450 frtnyi értékű takarékpénztári könyvet: a pénzt

föl is vette és miután egy nyilvános intézetből egy leányt 40 frtért kiváltott, megszökött vele. Nyomára vezetett azonban a saját nevére szóló és Nagyváradra címzett podgyásza, melyet Verseczen adott föl. Ezen adat alapján sikerült öt Nagyváradon elfogni, a hol azt vallotta, hogy a pénzből megmaradt 300 frtot Temesvárott ellopták tőle.

— Párbaj. Verseczről írják, hogy ott H... t Péter verseczi gyógyszerész és R... y B. tar. hadnagy köst vasárnap kardpárbaj volt, mely R... y könnyű megsebesülésével végződött. A párbajra szóváltás adott okot.

Táviratok.

Bánffy-kabinet.

Budapest, jan. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A válság a mai nap folyamán okvetetlen eldőlt. Ha Széll Kálmán, akit a király Khuen-Héderváry missiójának sikertelensége után a kabinet-alakítással tegnap este megbízott, a megbízatást visszaadná a király kezébe, akkor Bánffy Dezső báró kap megbízatást kormányalakításra.

Budapest, jan. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Széll Kálmán a jelen körülmények közt nem vállalkozván miniszterium alakítására, a király ma délelőtt tizenegykor Bánffy Dezső bárót fogadta s bizta meg a kabinetalakítással. Bánffy háromnegyed óra hosszat időzött a királynál, akitől egyenesen Wekerléhez ment, közölve vele megbízatását s annak részéről való elfogadását.

Beatrix infansnő balesete.

Budapest, jan. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból telegrafálják: Blanka főhercegnő, Lipót Salvator főhercegnék a felesége, és testvére, Beatrix infansnő ma délelőtt féltizkor a székesegyházból kijövet éppen kocsira akartak ülni, amikor a székesegyház tetejéről nagy hőtömeg esett Beatrix infansnő fejére, aki a jultán rogyott össze. A szerencsétlenül járt infansnőt rögtön az érseki palotába vitték, ahol orvosi segélyben részesítették. Agyrázkodás, amittől az orvosok eleinte tartottak, ugylátszik nem történt s az infansnő most már jobban van.

Kálnoky és a miniszterválság.

Budapest, jan. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A Budapesti Hirlap és más magyar lapok által, a közös külügyminiszterium hivatalnokainak állítólagos állásfoglalásáról és nyilatkozatairól, a magyar kormányválság ügyében közölt tudósítások csupán az illető bécsi tudósítók önkényesen kombinált valótlan koholmányain alapulnak, a kik, hogy beteges szennyezésüküket kielégítsék, koholt állítólagos nyilatkozatokkal még a koronát is bevonták a valótlan politikai mesék gyártásába. Illetékes oldalról a leghatározottabban konstatálják ezeknek, a magyar sajtó félrevezetésére számított tudósításoknak a valótlanságát.

Havas világ.

Budapest, jan. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szakadatlanul aláhulló hó sok helyütt elháríthatatlan akadályokat tornyosít a közlekedés elé. Bécsből telegrafálják, hogy a várost valóságos hóhegyek veszik körül s az élelmiszereknek, amiket alig tudnak a városba juttatni, árai roppantul emelkedtek. Lovonatok és bérkocsik tegnap nem közlekedhettek. — Siófokról meg azt jelenti a táviró, hogy a trieszti vonat, amelylyel Perotti, az

opera tagja is a fővárosba igyekezett, a nagy hó miatt két napja ott vesztegel.

Budapesti czég Oroszországban.

Budapest, január 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Moszkvából telegrafálják: hogy a Siemens és Halske budapesti czég engedélyt nyert, hogy Nisni-Novgorod-ban a kiállítás alkalmára 1896. évben villamos vasutat építhessen.

Tűz a hazai takarékpénztárban.

Budapest, január 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap este 8 órakor nagy riadalmat keltett a belvárosban az a hír, hogy az „Első hazai takarékpénztár”-ban tűz ütött ki. Mindenfelől jöttek a tűzoltóságok, de szerencsére csak egy kémény gyuladt ki, melyet eloltottak.

Krisztics lemondása.

Budapest, január 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból telegrafálják, hogy Krisztics miniszterelnök a királynak felajánlotta a kabinet lemondását. Igen valószínű, hogy a király Garasanint fogja a kabinet alakításával megbízni.

A keleti egyházak uniója.

Budapest, jan. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából a Kuria államtitkárságától eredő közlések alapján jelentik, hogy a szentségének gróf Ledochowsky biborossal, Vanutellival és Rappolla biboros államtitkárral tartott utolsó értekezése folytán a keleti egyházak uniója érdekében a legrövidebb idő alatt egy nagy papuevelőintézetet fognak felállítani Konstantinápolyban. Az osztrák-magyar diplomácia befolyása következtében erre nézve megígérte Abdul-Hamid szultán a jóváhagyását.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Nyilttér.*)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagyrabecsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utczában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri-és női ruha konfekció tizletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, diszitő és selyemczikkkel dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kitudó művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkások lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésesebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagyrabecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget. A szerk.

Einladung.

Die P. T. Actionäre der „I. Jarkováczer Sparkassa als Actiengesellschaft“ werden zu der am 27. Jänner 1895 Vormittags 10 Uhr im eigenen Instituts-Local abzuhaltenden

V. ordentlichen Generalversammlung

hiemit höflichst eingeladen.

GEGENSTÄNDE DER TAGESORDNUNG:

1. Wahl eines Präses ad hoc und eines Schriftführers.
2. Bericht der Drection.
3. Bericht des Aufsichtsrathes.
4. Bestimmung über die Vertheilung des Reingewinnes.
5. Wahl zweier Protokolls-Autenticatoren.
6. Wahl neuer Mitglieder des Aufsichtsrathes auf 3 Jahre.
7. Etwaige Anträge.

Die Direction.

Soll.		BILANZ-CONTO.		Haben.	
Activa.			Passiva.		
An Cassa-Vorath	950.63	Per Actien-Capital	20000.—		
„ escomptirte Wechsel fl. 139042.50		„ Einleger	22156.73		
„ in Resscompte begeben 84468.—		„ Reservefond . . . . . fl. 13108.87			
„ verbleiben im Portefeuille	54574.50	„ Actien-Umschreibgebühr 110.—			
„ Inventar-Conto . . . . . 200.—		„ 10% Reservefond-Dotirung 462.65	13681.52		
„ 10% Abschreibung . . . . . 20.—	180.—	„ unbehobene Dividenden	61.—		
„ Institutshaus 5575.86		„ Transitive Zinsen	906.—		
„ Abschreibung 348.44	5227.42	„ Creditoren	127.78	56933.03	
„ Personen-Conto	469.13	„ Reigewinn		4625.77	
„ Debitoren	157.12				
	61558.80				
					61558.80

Soll.		GEWINN- UND VERLUST-CONTO.		Haben.	
Für bezahlte & capital. Einleger-Zinsen	1386.04	Für eingez. Wechsel-Zinsen u. Gebühren	18838.01		
„ „ Beamten-Gehalte	2170.96				
„ „ 10% Einlags-Zinsen-Steuer 171.36					
„ „ Handelskammer-Beitrag	10.18				
„ „ diverse Zinsen	113.45				
„ „ Gemeinde-Umlagen	117.—				
„ „ Steuer	910.86				
„ „ Strassensteuer	55.68				
„ „ Geschäftsapesen	1023.79				
„ „ Resscompte-Zinsen	7366.18				
„ Inventar-Abschreibung	20.—				
„ Institutshaus-Abschreibung	348.44				
„ bezahlte Stempel-Gebühren	55.65				
„ 10% Reservefond-Dotirung	462.65				
„ Reingewinn	4625.77				
	5088.42				
	18838.01				18838.01

Jarkovác, am 31. Deczember 1894.

FÜR DIE BUCHHALTUNG:

GUSTAV FRÜHLING m. p.
Buchhalter.

Die Direction:

DÖME MARKOVICS m. p., Direktor.
EMANUEL UROSEVICS m. p., Vice Director.
KARL HAAS m. p. MARKO PAPICS m. p. PERA NEBRIGICS m. p. MARKOVICS MILAN m. p. TEJA KRISCHAN m. p.
GYOKA RAIN m. p. VASZA PIVARSZKY m. p.

In der am 2 Feber 1892. abgehaltenen Generalversammlung der Actionäre der „I. Jarkováczer Sparcassa als Actiengesellschaft“ als Aufsichtsräthe gewählt, beehren wir uns zu berichten, dass wir unserer Pflicht und den Bestimmungen des Handelsgesetzes entsprechend, das Geschäftsgebahren des Institutes während des abgelaufenen Jahres gewissenhaft überwacht, dasselbe in jeder Hinsicht ordnungsmässig befunden, wie auch die Geschäftsbücher, Schriften und Cassa zum Gegenstande strenger Prüfung gemacht und uns sowohl von der vollständigen Uebereinstimmung der pro 1894 aufgestellten und seitens der Direction uns vorgelegten Bilanz mit den correct und gesetzlich geführten Büchern und angefertigten Ausweise als auch von dem Vorhandensein der als Activa ausgewiesenen Cassastände und Werthobjekte vollkommen überzeugt haben. Wir beantragen daher im Einvernehmen mit der Direction von dem ausgewiesenen Reingewinn ö. W. fl. 4625.77, zur Einlösung der Coupons Nr. 5. fl. 2400.— zur Vertheilung gelangen zu lassen, fl. 25.— dem Notärs-Pensionsfonde zu spenden, den Rest von fl. 2200.77 aber dem Reservefonde einzuverleiben.

Jarkovacz, am 1. Jänner 1895.

JOH. BELGRAM,
Präses.

KARL ALBEL m. p.

DEMETER MOJITS m. p.

MARKO H. MARKOVICS m. p.

(32-2.2)